

16—20 oktober

Debatter m. m.

Fredagen den 16 oktober

	Sid.
Hälsningstal av förste vice talmannen	3
Minnesord över talmannen Bergvall	3
Interpellationer:	
av fru Svenson om samverkan i ungdomsfostrande syfte mellan hem, skola och kamratkrets	5
av herr Sundin ang. utvidgning av skolundervisningen om brott och dess följder	6
av herr Hanson, Per-Olof, ang. atomenergiens utnyttjande	8

Tisdagen den 20 oktober

Anföranden av förste vice talmannen och talmannen efter talmansvalet	11
Interpellation av herr Johansson, Anders, ang. import av exotiska djur	11

Samtliga avgjorda ärenden

Fredagen den 16 oktober

Protokoll från justitiedepartementet ang. fullmaktsgranskning	4
--	---

Tisdagen den 20 oktober

Val av talman	11
---------------------	----

Fredagen den 16 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 14.00; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN** öppnade sammanträdet med följande ord:

Presidiet hälsar kammarens ledamöter välkomna till riksdagens höstsession och de arbetsuppgifter, som följer med denna. Samtidigt uttalar vi förhoppningen om att den solrika sommaren haft en gynnsam inverkan på hälsotillstånd och arbetsvilja. Båda dessa faktorer är av betydelse i vårt arbete. Höstriksdagen kommer nämligen icke att sakna arbetsuppgifter, och ingen behöver hysa farhågor för att den skall passera obemärkt förbi. Det dominerande intresset kommer att knytas till det redan under vårriksdagen signalerade behovet av åtgärder i syfte att skapa bättre balans mellan inkomster och utgifter i statens budget. De överläggningar som hittills förts i denna fråga och den allmänna debatten kring den visar icke någon mera påtaglig entusiasm för någondera av de vägar som måste beträdas för att nå ett sådant mål, nämligen nedskärning av utgifterna eller förstärkning av inkomsterna. Riksdagen måste detta till trots söka komma fram till ett positivt beslut. Det är i förvisningen om att strävandena redan från början skall inriktas på att nå ett godtagbart resultat som jag härmed förklarar höstriksdagen öppnad.

Härefter yttrade herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**:

Kammarens talman, John Bergvall, gick bort den 11 augusti. Han hade dragits med ohälsa alltsedan årsskiftet och ämnade under sommarledigheten undergå operation för att om möjligt råda bot mot det som bröt ner hans hälsa. Operationen kom dock icke till stånd. I bör-

jan av augusti insjuknade han helt hastigt, och efter några få dagar ändades hans levnad.

John Bergvalls bortgång innebär en stor förlust för Sveriges riksdag, ty han var en helgjuten personlighet, med vilken det var lätt att samarbeta, och han tillhörde de bästa och verksamaste krafterna inom vårt parlamentariska liv. Han var en lysande talare med omfattande kunskaper och en allt omspannande arbetsvilja. Saknaden efter honom sträcker sig över vida fält. John Bergvall har frikostigt ställt sin eminenta arbetskraft i det allmännas tjänst och alltid betraktat det som en hederssak att göra fullt dagsverk och lite till. Hans insatser inom Stockholms kommunalförvaltning har omvitnats såsom varande av bestående värde. Och så förhåller det sig på alla de områden, som fick förmånen att taga Bergvalls tjänster i anspråk. Han kunde endast ge det bästa, ty det hörde samman med hans natur. Hans verksamhetslust var inspirerande; hans förmåga att nå goda resultat stod i god samklang med denna.

Det är naturligt om kammarens ledamöter i första hand låter tankarna kretsa kring Bergvall som talman i denna kammare. Han hade ett levande intresse för uppgiften och förenade detta intresse med elegans och en betydande formell skicklighet. Dessa egenskaper tillförsäkrade honom kammarens aktning och respekt. Genom sitt vänsälla väsen och sina framstående personliga egenskaper i övrigt tillvann han sig allas vänskap och förtroende.

Vi vill bevara honom i vårt minne så som han framstår för oss i dag: en människa värd att efterlikna; ett livsverk ouppnåeligt för de flesta.

Detta anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

Upplästes följande inkomna telegram och brev:

København 12/8 1959

Riksdagens Førstekammer, Riksdagen, Stockholm

På Folketingets vegne beder jeg Kammeret modtage vor dybeste medfølelse i anledning af talmandens død.

Gustav Pedersen

Helsingfors 12/8 1959

Riksdagen, Stockholm

Med anledning av Talman Bergvalls oväntade bortgång framför jag Finlands Riksdags och mitt beklagande av den stora förlust Sveriges Riksdag lidit.

K. A. Fagerholm

Oslo 13/8 1959

Riksdagen, Stockholm

Stortingets presidentskap sender Sveriges riksdag sin deltagande hilsen i dyp medfølelse ved det store tap som riksdagen har lidt ved talmann John Bergvalls død.

Nils Langhelle

Stortingspresident

Athen den 4 september 1959

Första kammaren, Stockholm

Jag har äran meddela Eder, att jag först idag fått del av den beklagliga nyheten om Talmannens i Eder Kammare bortgång och jag ber Eder mottaga såväl Grekiska Nationalförsamlingens som mina egna kondoleanser.

C. Rodopoulos

Jerusalem, Israel, 14/8 1959

Första Kammarén, Stockholm

Knessets talman framför sitt djupaste deltagande med anledning av talmannen i Första kammaren John Bergvalls frånfälle, en förlust för Första kammaren och Sveriges folk.

Stockholm 12/8 1959

Riksdagen, Stockholm

Varmaste deltagande med anledning av Talman John Bergvalls frånfälle.

Israels Ambassad

Den 14 augusti 1959

Första kammaren, Sveriges riksdag, Stockholm

På uppdrag av ordföranden i Unionssovjeten av SSSR:s Högsta Sovjet P. P. Lobanov och ordföranden i Nationalitetssovjeten av SSSR:s Högsta Sovjet J. V. Pejve ber jag få framföra deras djupa deltagande i sorgen över Första kammarens talman, John H. Bergvalls bortgång.

Samtidigt vill jag personligen framföra mitt djupa deltagande i sorgen i samband med talman John H. Bergvalls bortgång.

F. Gousev

SSSR:s Ambassadör

Herr ANDRE VICE TALMANNEN erhöjll ordet och anförde:

Jag hemställer, att kammaren måtte besluta uppdraga åt sin förste vice talman att å kammarens vägnar frambära kammarens tack för dessa telegram och brev.

Härtill lämnade kammaren sitt enhälliga bifall.

Herr förste vice talmannen yttrade, att han finge föreslå, det kammaren ville besluta att vid sammanträde tisdagen den 20 innevarande månad kl. 16.00 företa val av talman.

Detta förslag antogs.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet inkomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 8 oktober 1959.

Sedan ledamoten av riksdagens första kammare, talmannen John Bergvall avlidit, hade till justitiedepartementet den 22 september 1959 från överståthållarämbetet inkommit fullmakter för direktören Erik Huss och arkivarien Staffan Hedblom, vilka vid nya röstsammanräkningar den 14 respektive den 21 september 1959 blivit utsedda såsom ledamöter av kammaren efter Bergvall, Hedblom

Interpellation om samverkan i ungdomsfostrande syfte mellan hem, skola och kamratkrets

i anledning av att Huss av sagt sig riksdagsmannauppsdraget.

Den för Huss utfärdade fullmakten lades till handlingarna.

Vid granskning av den för Hedblom utfärdade fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Herr Hedblom infann sig nu och intog sin plats i kammaren.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare

Då jag under tiden 10—20 oktober 1959 besöker den svenska FN-bataljonen i Gaza, anhåller jag härmed om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 16—21 oktober 1959.

Stockholm den 9 oktober 1959

Sven Andersson

Den begärda ledigheten beviljades.

Vidare beviljades fru Lindström och herr Bengtson ledighet från riksdagsgöromålen för den tid, som åtginge för fullgörande av uppdrag såsom ombud vid Förenta Nationernas generalförsamling i New York.

Anmäldes och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 161, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m. m.; ävensom

nr 165, angående godkännande av tilläggsavtal till avtalen den 27 september 1956 mellan Sverige och Norge samt

den 21 juli 1958 mellan Sverige och Danmark för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet.

Interpellation om samverkan i ungdomsfostrande syfte mellan hem, skola och kamratkrets

Fru SVENSON (cp) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Årets vårriksdag beslöt att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande upplysningskampanj i fostringsfrågor och rörande former för samverkan mellan hem, skola och kamratkrets m. fl.

Enligt uppgifter i pressen har regeringen vidtagit eller kommer att vidtaga vissa åtgärder, som måste ses i samband med nämnda beslut. Det finns givetvis ingenting att invända mot att åtgärderna kommer till stånd snabbt. Däremot vore det av värde att få klarhet i vilka åtgärder som regeringen avser vidtaga på vissa speciella avsnitt.

I den motion, som föregick nämnda riksdagsbeslut, framhölls betydelsen av en mera ingående utredning och forskning i fråga om riktlinjer för ungdomens fostran. I sitt av riksdagen godkända utlåtande ansåg allmänna beredningsutskottet ett sådant utredningsarbete vara värdefullt. Då arbetande utredningar kan förväntas komma beröra vissa delar av det stora fält som är i fråga, fann sig dock inte utskottet böra tillstyrka ett direkt realiserande av motionens tankegångar i detta avseende. Det har sålunda ansetts riktigtast att beträda delutredningarnas väg, och detta får självfallet gälla även den samverkan mellan hem, skola och kamratkrets, som nu är i fråga.

Pedagogiska institutet vid Stockholms högskola har genomfört en undersökning rörande elever i hem och skola i Stockholm. Fyra forskningsrapporter har framlagts, nämligen Barn i hem och skola, Lärarnas trivselproblem, Samspelet mellan lärare och elever samt Slut-

Interpellation ang. utvidgning av skolundervisningen om brott och dess följder

satser och förslag till åtgärder. Undersökningen bör sålunda ha frambringat rätt god grundval för samverkan skola—hem. Den tredje faktorn av stor betydelse i sammanhanget, kamratkretsen, har däremot inte kunnat innefattas i undersökningen. Skall riktlinjer för samverkan hem—skola—kamratkrets kunna baseras på en någorlunda säker grund bör en motsvarande undersökning genomföras beträffande kamratkretsen.

Vidare gäller den genomförda undersökningen förhållandena i Stockholm. Det får därför inte uteslutas att åtminstone vissa kompletterande undersökningar kan behöva genomföras i andra miljöer, exempelvis i mindre städer och på landsbygden, i syfte att få en så säker grund som möjligt.

Föreningslivets betydelse för ungdomens fostran har ofta understrukits, även när det gäller skolutbildningen och ungdomslivet inom skolans ram. Vissa tecken tyder på något av en renässans för elevernas föreningsverksamhet, bl. a. den i somras avhållna s. k. elevriksdagen. Genom denna föreningsverksamhet aktualiseras emellertid frågan om föreningslivets ställning inom skolan. Från elevhåll ser man elevrådsverksamheten som ett led i demokratiseringsprocessen inom skolan och skulle gärna se att elevråden finge en mera bestämd status och inflytande på vissa frågor som rör livet vid skolan. Av elevriksdagen framgick också att eleverna i sin föreningsverksamhet ibland känner sig alltför bundna av föreskrifter från skolan och dess ledning. Även frågan om huruvida skolledningen skall ha rätt att tämligen oinskränkt bestämma över arten av den föreningsverksamhet, som skall få förekomma vid skolan, aktualiseras alltså i detta sammanhang.

Även när det gäller en samverkan hem—skola—kamratkrets är elevernas föreningsverksamhet aktuell. Föreningsverksamheten har ju visat sig vara ett synnerligen verksamt medel när det gäller att komma tillrätta med dåligt kamratinflytande.

Med hänvisning till det anförda anhäl-
ler jag om kammarens tillstånd att till

statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet få framställa följande frågor:

1) Avser statsrådet att ta initiativ till en undersökning rörande möjligheterna att inordna kamratkretsen i en samverkan med hem och skola i ungdomsfostrande syfte samt till sådana kompletterande och samordnande undersökningar, som kan finnas erforderliga för frågans lösning?

2) Finner statsrådet det befogat att av skäl som bl. a. här anförts ta upp nu gällande bestämmelser och anvisningar för föreningsverksamheten vid skolan till prövning och är i så fall initiativ att förvänta inom en nära framtid?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spørgsmål finge framställas.

Interpellation ang. utvidgning av skolundervisningen om brott och dess följder

Ordet lämnades härefter på begäran till herr **SUNDIN** (cp), som anförde:

Herr talman! För något år sedan infördes på försök skolundervisning om vad brott innebär och vilka följder detta kan medföra. Undervisningen, som f. n. omfattar folkskolans högre klasser i en rad större städer, meddelas av kriminalpoliserna. I Stockholm t. ex. sker undervisningen i stadens 248 åttonde-klasser med en timme per år i varje klass, i Malmö i sjunde- och åttonde-klasser med två timmar i varje klass.

Undervisningen har växt fram efter intimt samråd mellan polis- och skolmyndigheterna. Undervisningsplanerna utarbetas i noggrant samarbete med de berörda myndigheterna och går ut på att på ett för barnen lämpligt sätt klargöra vilka följder lagöverträdelse av olika slag medför. Man vill också åskådliggöra för de unga, att ett brott inte bara medför straff; genom en brottslig gärning kan man spolia hela sin framtid. I undervisningen ingår dessutom redogörelse för polisens arbetsuppgifter. Man gör klart för eleverna, att samhäl-

Interpellation ang. utvidgning av skolundervisningen om brott och dess följder

let anställt polisen för att se till att ordning och säkerhet råder bland oss alla.

Enligt min uppfattning utgör denna undervisning ett utomordentligt viktigt led i strävandena att förebygga den tilltagande ungdomsbrottsligheten. Liksom undervisningen i trafikfrågor, som meddelas dels av lärare och dels av poliser, tillkommit för att nedbringa antalet trafikolyckor måste undervisning om brott och påföljd också ses som en mycket värdefull profylaktisk åtgärd i syfte att avhålla de unga från att glida in i asocialitet och kriminalitet. Trafikundervisningen har hälsats med största glädje inte minst av föräldrar, vilkas barn ständigt löper risk för att bli offer för den allt intensivare trafiken. Från mycket auktoritativt håll inom trafikväsendet har också framhållits att denna undervisning varit den bästa åtgärd som vidtagits på området. Undervisningen måste sålunda ses som en samhällelig åtgärd av allra största betydelse. Erfarenheterna av försöksundervisningen om brott och dess olyckliga konsekvenser har också varit mycket goda. Även om man ännu inte efter en så kort tid, vilken den omfattat, kan peka på några exakta praktiska resultat i form av minskat antal brott, vitsordas dock från såväl skol- som polis-håll att verksamheten vunnit största förtroende inte minst bland föräldrarna. Man har överallt haft enbart positiva omdömen om densamma. Såvitt jag därtill erfarit hyser man på skol- och polis-håll önskemål om att undervisningen måtte utvidgas.

F. n. pågår undervisningen endast i några större städer. Emellertid är inte ungdomsbrottsligheten längre ett isolerat storstadsproblem — den har tyvärr trängt in även i mindre tätorter och samhällen. Enligt min uppfattning vore det därför värdefullt om en sådan polisiär undervisning även kunde omfatta landsortens folkskolor. Över huvud anser jag det vara av värde att barnen innan de lämnat skolan — även på orter där ungdomsproblemen inte är så brännande som på andra håll — får kännedom om dessa frågor. Det vore enligt min mening av stor betydelse om man i

enhetsskolans åttonde och nionde klasser inordnade sådan undervisning i ämnet samhällsskenskap och att denna också skulle ges önskvärt utrymme i schemat.

Förutom det värde en undervisning av detta slag representerar som en förebyggande åtgärd mot den omdebatterade ungdomsbrottsligheten anser jag att den också inrymmer en viktig psykologisk aspekt. Relationerna mellan allmänhet och polis är som bekant på många håll inte de bästa. Den negativa inställning allmänheten ofta visar mot polisen är i långa stycken ägnad att försvåra hans uppgift att upprätthålla ordning. Opinion kring dessa frågor måste skapas fram. Enligt min uppfattning har man, genom att orientera barnen innan de lämnar skolan om polisens verksamhet och hur de själva som solidariska medborgare kan medverka till att bekämpa brottsligheten, lagt åtminstone en del av den viktiga grunden till en mera positiv attityd gentemot ordningsmakten.

Polisens två huvuduppgifter är ju att söka förhindra brottsliga handlingar och att se till att begångna brott beivras. Den förstnämnda uppgiften är enligt lagföreskrifterna den främsta. I konsekvens härmed måste såväl trafikundervisningen som undervisningen om brott och dess följder vara en självskriven polisiär uppgift. Därtill kommer att den önskvärda effekten i opinionsbildande syfte nås när polisen själv meddelar undervisningen.

Emellertid måste det timantal som försöksundervisningen omfattar anses för knappt tilltaget. Jag hyser full förståelse för att personalbristen inom polisväsendet på en del håll kan välla stora svårigheter för en utökning av undervisningen, men med hänsyn till den betydelse man enligt min mening måste tillmätta en undervisning av detta slag bör svårigheterna inte vara större än att de kan övervinnas.

Med stöd av vad jag ovan anfört hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få ställa följande frågor.

1. Anser herr statsrådet att skolunder-

Interpellation ang. atomenergiens utnyttjande

visningen dels om trafikfrågor och dels om vad brott och dess följder innebär är en polisiär uppgift i konsekvens med de föreskrivna uppgifterna för polisen?

2. Är herr statsrådet i så fall villig medverka till att också undervisningen om brott och dess följder får en permanent karaktär?

3. Om så är fallet är herr statsrådet vidare beredd medverka till en utvidgning av densamma och till att erforderlig personal — där personalbristen nu utgör ett hinder — ställs till förfogande för ändamålet?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Interpellation ang. atomenergiens utnyttjande

Herr HANSON, PER-OLOF, (fp) fick nu ordet och yttrade:

Herr förste vice talman! Förbrukningen av elektrisk energi har sedan länge befunnit sig i en så stark ökning att en fördubbling inträder inom tidsperioder som omfattar endast 10 till 12 år.

Detta har krävt en snabb utbyggnad av vattenkraftstillgångarna inom landet, vilka till sin ekonomiskt utnyttjandebara del beräknats motsvara en elproduktion på ca 80 miljarder KWh per år. Sedan nu pågående utbyggnader färdigställts inom 2 å 3 år kommer ca 55 % av de ekonomiskt utnyttjandebara vattenkraftstillgångarna att vara utbyggda. Ytterligare utbyggnader kommer att kräva väsentligt högre kostnader än hittillsvarande och för övrigt icke mer än något tiotal år ytterligare framåt kunna till betydande del täcka det ökade behovet av kraft.

Både med hänsyn härtill och till naturskyddssynpunkter, vilka starkt motiverar att icke till maximal nivå utbygga vattenkraftstillgångarna, har sedan ett antal år förberedelser pågått för att sätta in atomenergien som värme- och kraftkälla. Avsikten är att efter hand atomenergien skall tillgodose en allt större

del av det stigande kraftbehovet. Atomenergiutredningen framhöll i sitt år 1956 avgivna betänkande att kommersiell atomkraft skulle erfordras inom landet under 1970-talet.

Med hänsyn till att projektering, konstruktion och byggande av en atomkraftstation tar ca 5 år måste man, för att kunna tillgodogöra sig praktiska erfarenheter från de första anläggningarna vid skapandet av de kommersiella storanläggningar som för kraftförsörjningens skull behövs redan i början av 1970-talet, följaktligen ta i bruk atomkraftstationer senast i mitten av 1960-talet.

Som bekant har emellertid det ursprungligen planerade svenska programmet undergått såväl tidsförskjutningar i försenande riktning som krympning.

De första projekten gäller endast värmekraftstationer. Två reaktorplanläggningar för sådant ändamål med en kapacitet på ca 100 MW värmeeffekt avsågs bli satta i drift i början av 1960-talet och skulle följas av 4 till 5 värmereaktorer under första hälften av 1960-talet. Härvid samverkade vattenfallsstyrelsen med ASEA och AB Atomenergi om det s. k. Adamprojektet i Västerås och Stockholms Elverk med AB Atomenergi om det s. k. R 3-projektet i Ågesta.

Som fortsättning på detta utvecklingsarbete planerade vattenfallsstyrelsen i samarbete med AB Atomenergi en atomkraftstation för ca 100 MW el — den s. k. R 4 Eva — att tagas i drift 1963. Denna anläggning har emellertid senarelagts först för drift 1964 och därefter till 1965. Senast synliga uppgifter tyder på att vattenfallsstyrelsen icke räknar med att R 4 Eva skall bli driftsklar förrän 1967 eller 1968.

Både på grund av att anläggningskostnaderna för Adam och R 3 visade sig bli avsevärt större än beräknade och att värmereaktorerna icke kunde ekonomiskt tävla med konventionella anläggningar beslutades sommaren 1958 att projekten skulle sammanslås till ett enda kallat R 3 Adam i Ågesta. Den beräknas komma i drift i slutet av 1962. Övriga värmereaktorplaner har skjutits på framtiden.

Interpellation ang. atomenergiens utnyttjande

Värmereaktorförseeningarna påverkar även programmet för atomkraftprojektet. Skall några erfarenheter kunna dras av Ågestaanläggningen för R 4 Eva kan denna icke komma i drift ens 1965 utan först 1967 eller 1968.

Helt naturligt kommer endast begränsade erfarenheter att kunna dras av detta första atomkraftverk, vilket dessutom i förhållande till tidigare planer blir åtminstone 4 eller 5 år senarelagt. Av detta och andra skäl har som bekant det s. k. Atomkraftskonsortiet (AKK) sedan 2 å 3 år undersökt möjligheterna att utnyttja utländska reaktorkonstruktioner med sikte på att redan 1965 ha ett atomkraftverk klart för drift. Under innevarande år har även vattenfallsstyrelsen slagit in på en liknande linje. Härigenom skulle man uppnå den dubbla fördelen av dels en breddning av det svenska atomkraftsprogrammet och dels få del av värdefulla utländska erfarenheter för det inhemska utvecklingsarbetet. Såväl AKK som vattenfallsstyrelsen har infordrat offerter från utländska företag, vilka i viss omfattning samarbetar med svenska. Vad AKK beträffar ansökte det om koncession på försommaren 1959 för en anläggning i Misterhult med en reaktoreffekt av 50 å 60 MW. Kraftverket skulle till 70 å 80 % byggas med inhemskt material och importen främst gälla vitala delar samt »know-how». Sedan det numera blivit klart, att det icke möter hinder att importera uranbränsle för utländska reaktorer och dessutom priset sjunkit på ett sätt som gör detta bränsle billigare än att utnyttja svenska urantillgångar, har dessa projekt vuxit i aktualitet. Mycket talar för att produktionsekonomin kan komma att visa sig vara konkurrenskraftig med konventionella ångkraftstationer redan i mitten av 1960-talet.

Vissa beräkningar tyder på att investeringskostnaderna för atomkraftstationer trots relativt höga anläggningskostnader icke ställer sig ogynnsamma dels på grund av att ytterligare vattenkraftsutbyggnad måste ske till allt högre kostnader och dels när atomkraftstationer-

na kan placeras så att de inte kräver så stora överföringsanordningar som vattenkraftsutbyggnaden.

Det innebär otvivelaktigt obestriddliga och stora fördelar med de två projekt som innebär utnyttjande av utländska reaktortyper. AKK:s anläggning i Simpevarp skulle enligt uppgift internationellt sett bli nr 19 av sin typ. Trots såväl den tidsvinst som skulle uppnås genom import som de erfarenheter som därigenom skulle komma den svenska atomkraftsutvecklingen till godo har vederligen inte ännu den begärda koncessionen beviljats. I stället har framkommit uppgifter om att atomkraftsdelegationen ämnar tillråda regeringen att avslå koncessionsansökan och i stället förorda en sammanslagning av de två projekten till ett enda under ledning av ett halvstatligt bolag.

En sådan utveckling innebär emellertid att ännu en krympningsåtgärd vidtages som kan komma att visa sig få synnerligen allvarliga återverkningar för den fortsatta atomkraftsutvecklingen och efter hand medverka till svårigheter för landets kraftförsörjning. Nämnas bör i sammanhanget att R4Eva eventuellt kommer att krympas allvarligt för att kunna färdigställas tidigare.

Om en sammanslagning sker av Vattenfalls resp. AKK:s projekt enligt vad som antytts innebär emellertid detta icke bara en krympning av utvecklingsprogrammet utan även att ett mindre och sämre differentierat erfarenhetsmaterial kommer att kunna utvinnas, något som blir till förfång för framtiden. Frågan om hur atomkraften i framtiden på snabbaste och lämpligaste sätt skall kunna utnyttjas för den svenska kraftförsörjningen ter sig mot bakgrund av vad som förekommit under senare år oklar. De oupphörliga programförändringarna och förskjutningarna föranleder särskilda problem för de med atomkraftsutvecklingen sysselsatta industrierna vilkas arbete härigenom ogynnsamt påverkas. Frågan reser sig därjämte huruvida icke den politik som föresyftar till ett avsevärt större statligt in-

Interpellation ang. atomenergiens utnyttjande

flytande över atomkraften än som förut sågs av 1955 års atomenergiutredning och efterföljande riksdagsbeslut.

Med hänvisning till det sålunda anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för handelsdepartementet få ställa följande frågor:

1) Hur bedömer statsrådet de hittills inom atomenergiutvecklingen beslutade krympningarnas och senareläggningarnas återverkningar för det fortsatta svenska atomenergiprogrammet och kraftförsörjningen?

2) Vilken inställning har statsrådet till de aktuella projekten att genom dels

vattenfallsstyrelsen och dels AKK få till stånd två separata atomkraftstationer med reaktorer av utländsk typ för drift år 1956?

3) Vilken är den av regeringen företrädade atomenergipolitikens långsiktiga målsättning?

Även denna anhållan bifölles.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 14.32.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Lördagen den 17 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 10.00; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 161, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition

nr 165, angående godkännande av tilläggsavtal till avtalen den 27 september 1956 mellan Sverige och Norge samt den 21 juli 1958 mellan Sverige och Danmark för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 10.02.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 20 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 16.00; och dess förhandlingar leddes till en början av herr förste vice talmannen.

Företogs val av talman efter avlidne herr Bergvall; och utsågs därtill

herr Sundelin med 105 röster.

Herr FÖRSTE VICE TALMANNEN, som nu lämnade talmansplatsen, överlämnade talmansklubban till herr talmannen och yttrade därvid:

I kraft av det förrättade valet har jag att överlämna det instrument, med vilket Ni skall slå fast av kammaren fattade beslut. Det kan också användas för att kalla kammaren till ordningen, men det är ytterst sällan något sådant erfordras i denna församling. Jag är övertygad om att Ni, herr talman, kommer att utöva Edra befogenheter med samma oväld som Edra föregångare på denna viktiga post.

Herr TALMANNEN intog talsmansplatsen och anförde:

Jag ber att få tacka kammarens ledamöter för det stora förtroende, som har visats mig genom att jag valts till kammarens talman. Jag kan nu endast lova, att jag skall försöka göra mitt bästa för att i möjligaste mån motsvara detta förtroende.

Ledighet från riksdagsgöromålen för fullgörande av uppdrag såsom delegat vid Förenta Nationernas generalförsamling beviljades herr Sandler från och med den 24 innevarande månad för den tid, som åtginge för uppdragets fullgörande.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.;

nr 166, angående godkännande av 1959 års internationella veteavtal; och nr 167, med förslag till lag om förlängning av tiden för vissa servitut.

Herr HAGBERG (h) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Med hänsyn till omfattningen av det ärende, som avses i Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m., hemställer jag, att kammaren måtte medgiva, att tiden för avgivande av motioner i anledning av nämnda kungl. proposition utsträcks till det sammanträde, som infaller näst efter femton dagar från det propositionen kom kammaren till handa.

Denna hemställan bifölls.

Interpellation ang. import av exotiska djur

Herr JOHANSSON, ANDERS, (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Under den senaste tiden har det skett en tilltagande import av exotiska djur till Sverige. Samtidigt med denna import har här i landet tillkommit ett flertal nya s. k. djurparker, där sådana djur förevisas mot betalning.

Ur djurskyddssynpunkt måste man djupt beklaga att personer med ringa eller ingen erfarenhet av exotiska djurskötsel och behandling skall få rätt att förvärva sådana och visa dem för pengar. Den starka reaktion från allmänhetens sida, som med rätta kommit till uttryck bottnar självklart däri att man anser det strida mot såväl naturens ordning som all hänsyn att olika djurarter på detta sätt berövas sin frihet i en naturlig miljö och tvingas att i fångslat tillstånd framleva sin tillvaro under helt

Interpellation ang. import av exotiska djur

andra såväl klimatiska som andra förhållanden.

En annan synpunkt, som inte kan undgå uppmärksamheten, är att importerade djur ofta fraktas lång väg hit för att sedan åter exporteras till andra länder. Det måste ur nyss anförda synpunkter betecknas som mycket otillfredsställande att vilda djur skall på detta sätt — innan de nått sin slutliga bestämmelseort — behöva föras mellan olika djurhandlare från land till land. Jag har mig bekant att veterinärstyrelsen starkt reagerat bl. a. mot detta förfaringssätt, och man relaterar ett fall från Danmark, där en djurhandlare för in djur från Östafrika och sedan åter säljer dem till Västafrika. Man har anledning hoppas att något sådant inte skall tillåtas här i landet.

Enligt nu gällande förordning har emellertid veterinärstyrelsen ingen rätt att förhindra import av friska exotiska djur. Det förefaller dock starkt motiverat att den erhåller en dylik vidgad befogenhet. Gällande bestämmelser bör enligt min mening överses i syfte att förhindra en otillbörlig exploatering av vilda djur, som står främmande för vårt lands klimat och natur.

Med hänvisning till det ovan anförda får jag därför vördsamt hemställa om första kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för justitiedepartementet framställa följande interpellation:

1. Har herr statsrådet uppmärksammat den tendens till ökad import till Sverige av exotiska djur som gör sig gällande och den utökning av antalet djurparker som i samband därmed förekommer?

2. Om så är fallet, vill herr statsrådet medverka till utfärdande av bestämmelser som kan förhindra en otillbörlig exploatering av vilda djur, som står främmande för vårt lands klimat och natur?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 516, av herr *Edström*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 161, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m. m.; och

nr 517, av herr *Nilsson, Ferdinand*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.19.

In fidem

K.-G. Lindelöw